

**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WE-
WNĘTRZNYCH I MINISTRA SPRAW WOJ-
SKOWYCH**

z dnia 29 lipca 1930 r.

wydane w porozumieniu z Ministrami Skarbu i Robót Publicznych o obowiązku dostarczania jako środków przewozowych na rzecz wojska w czasie pokoju samochodów, motocykli i rowerów.

Na podstawie art. 4 i 20 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 listopada 1927 r. o obowiązku dostarczania środków przewozowych na rzecz wojska w czasie pokoju (Dz. U. R. P. Nr. 102, poz. 883) zarządza się co następuje:

Do art. 1.

§ 1. Za środki przewozowe objęte niniejszem rozporządzeniem należy uważać:

1. Samochody, a to:

- a) osobowe, b) półciężarowe, c) ciężarowe, d) sanitarne, e) cysterny, f) autobusy, g) pociągi drogowe,

2. motocykle dwuosobowe i z wózkiem doczepnym,

3. rowery dwuosobowe.

Do art. 3.

§ 2. Obowiązek świadczenia samochodów i motocykli polega na dostarczeniu wyszczególnionych w § 1-ym środków przewozowych wraz z niezbędną obsługą, zdolną do ich prowadzenia oraz zdatnymi do użytku częściami zapasowymi i narzędziami reperacyjnymi, zabieranymi zwykle w normalną podróż jak również z zapasem środków pędnych i smarów w ilości potrzebnej do wykonania świadczenia.

Obsługa winna przez czas świadczeń utrzymywać w stanie zdatnym do użytku nie tylko sam środek przewozowy, lecz i wszystkie jego zapasowe części.

§ 3. Koszt utrzymania środka przewozowego w stanie zdatnym do użytku, tudzież wyżywienia obsługi przez czas trwania obowiązku świadczenia obciąża osobę obowiązaną do dostarczenia środka przewozowego.

Do art. 4.

§ 4. Na podstawie ewidencji pojazdów mechanicznych, prowadzonej w myśl rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 8 listopada 1927 r. o obowiązku odstępowania zwierząt pociągowych, wozów, pojazdów mechanicznych i rowerów dla celów obrony Państwa (Dz. U. R. P. Nr. 98, poz. 859) oraz rozporządzenia Ministra Robót Publicznych i Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 27 stycznia 1928 r. o ruchu pojazdów mechanicznych na drogach publicznych (Dz. U. R. P. Nr. 41, poz. 396) powiatowe władze administracji ogólnej sporządzają co roku listy kolejności osób obowiązanych do dostarczenia samochodów i motocykli, a to celem zapewnienia kolejności i równomierności przy powoływaniu do świadczeń.

§ 5. List kolejności rowerów nie prowadzi się. W razie powstania konieczności obowiązku dostarczenia roweru powiatowe władze administracji ogólnej korzystają z ewidencji prowadzonej w myśl rozporządzenia z dnia 20 maja 1925 r. o częściowej zmianie rozporządzenia z dnia 26 czerwca 1924 r., regulującego używanie i ochronę dróg (Dz. U. R. P. Nr. 55, poz. 397).

§ 6. Do listy kolejności należy wpisywać wszystkie osoby prawne i fizyczne, posiadające wyszczególnione w § 1 środki przewozowe, za wyjątkiem osób, które w myśl art. 5 ust. pierwszy p. 1 — 3 oraz ust. drugi p. 1 — 6 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 listopada 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 102, poz. 883), zwolnione są od obowiązku dostarczania środków przewozowych na rzecz wojska w czasie pokoju, względnie z pod obowiązku tego zostały wyłączone.

Natomiast osoby posiadające oprócz środków przewozowych zwolnione od obowiązku dostarczenia na rzecz wojska, również środki przewozowe od tego obowiązku niezwolnione, powinny być zamieszczone w listach kolejności, a przy ich nazwiskach należy obok środków przewozowych, podlegających obowiązkowi dostarczenia, wykazywać w osobnych rubrykach również ilość i rodzaj środków przewozowych zwolnionych od tego obowiązku.

§ 7. Przy układaniu list kolejności należy przestrzegać następujących postanowień:

- a) przede wszystkim w liście kolejności należy umieszczać osoby trudniące się zawodowo przewozem osób lub rzeczy;
- b) posiadacze dwu lub więcej środków przewozowych tego samego typu wyprzedzają w liście kolejności posiadaczy jednego środka przewozowego.

§ 8. Powiatowe władze administracji ogólnej sporządzają listy kolejności z końcem każdego roku kalendarzowego na rok następny w takim terminie, by najpóźniej dnia 15 grudnia mogły być podane do powszechnej wiadomości. Podanie do powszechnej wiadomości następuje przez ogłoszenie w Dzienniku Wojewódzkim oraz wywieszenie w lokalu powiatowej władzy administracji ogólnej.

W ciągu dwóch tygodni od chwili ogłoszenia listy kolejności w Dzienniku Wojewódzkim osoby za-

interesowane mogą wnosić do powiatowej władzy administracji ogólnej reklamacje, w razie uwzględnienia których poprawia się odpowiednio listę kolejności, co jednak nie wstrzymuje wejścia w życie listy kolejności z dniem 1 stycznia danego roku kalendarzowego.

Poprawki poczynione w listach kolejności będą podawane do powszechnej wiadomości w trybie ustępu pierwszego niniejszego paragrafu.

§ 9. Przy wydawaniu przez urzędy gminne nakazów dostarczenia środka przewozowego należy przestrzegać porządku ustalonego w liście kolejności dla danego rodzaju środka przewozowego.

Wyjątki są dopuszczalne bądź to z powodów, które powstały po sporządzeniu listy kolejności, bądź też z uwagi na obiekt podlegający przewiezieniu. W tych wypadkach w miejsce osoby zwolnionej od dostarczenia środka przewozowego winna być pociągnięta do obowiązku dostarczenia osoba figurująca pod następną liczbą kolejną w liście kolejności.

Natomiast osoba zwolniona od powyższego obowiązku po ustaniu powodu zwolnienia, powinna być pociągnięta do obowiązku dostarczenia środka przewozowego bezpośrednio przed osobą, na którą według listy kolejności przypadłaby kolejność dostarczenia środka przewozowego.

Do art. 5.

§ 10. Środki przewozowe będące w posiadaniu funkcjonarjuszów państwowych i samorządowych, wojskowych w służbie czynnej oraz osób duchownych, podlegają obowiązkowi świadczenia na rzecz wojska w czasie pokoju, o ile właściwa władza nie orzeknie, że środki przewozowe te są im niezbędnie potrzebne celem wykonywania służby, względnie posług religijnych.

Fakt zwolnienia od obowiązku dostarczenia środków przewozowych, będących w posiadaniu funkcjonarjuszów państwowych i samorządowych, wojskowych w służbie czynnej oraz osób duchownych, udowadnia się poświadczeniem bezpośredniej władzy przełożonej, a o ile chodzi o duchownych — poświadczeniem, wydanym przez właściwego wojewodę, że wspomniane środki przewozowe są im niezbędnie potrzebne dla wykonywania służby względnie posług religijnych.

Do art. 7.

§ 11. Dokumentem marszowym przewidzianym dla oddziałów wojskowych jest pisemny rozkaz wykonania pewnej służbowej podróży, lub uskutecznienia służbowego przewozu osób lub rzeczy, wystawiony przez dowódcę (komendanta) jednostki administracyjnej (równorzędnego lub wyższego) względnie przez upoważnioną przez niego inną władzę lub organ wojskowy.

Na dokumencie tym umieszcza się klauzulę następującej treści: „Dowódca oddziału . . . . . (stopień, imię i nazwisko) pułku (bataljonu, baterji, kompanji i t. d.) uprawniony jest wraz z oddziałem do korzystania ze środków przewozowych w myśl rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 listopada 1927 r. o obowiązku dostarczania środków przewozowych na rzecz wojska w czasie poko-

ju (Dz. U. R. P. Nr. 102, poz. 883). Zapotrzebowanie zgłoszone za L. . . . dnia . . . . . w . . . . . (nazwa władzy."

Klauzulę powyższą podpisuje uprawniony dowódca (ust. pierwszy § 11) przy wyciśnięciu pieczęci urzędowej.

Dla oddziałów pomiarowych wojskowego Instytutu Geograficznego dokumentem marszowym jest legitymacja wojskowej służby geograficznej wedle wzoru, ustalonego przez Ministra Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

§ 12. Poszczególne osoby, pełniące czynną służbę wojskową mogą korzystać ze środków przewozowych na podstawie rozkazu wyjazdu, wystawionego wedle obowiązujących w tej mierze przepisów wojskowych. Na rozkazie wyjazdu umieszcza wskazany w § 11 — dowódca (władza lub organ wojskowy) klauzulę analogiczną w treści do klauzuli wskazanej w § 11, opatrując ją również podpisem i pieczęcią urzędową.

Oficerowie wojskowej służby geograficznej korzystają ze środków przewozowych na podstawie legitymacji wojskowej służby geograficznej.

§ 13. Dokument marszowy, rozkaz wyjazdu, względnie legitymacja wojskowej służby geograficznej, wystawione w sposób przewidziany w §§ 11 i 12 są dokumentami legitymacyjnymi wobec władz, u których zgłoszono zapotrzebowanie, oraz wobec posiadaczy przydzielonych środków przewozowych.

§ 14. O potrzebie korzystania ze środków przewozowych w myśl art. 7 decyduje władza wojskowa powołana do wystawienia dokumentu marszowego, rozkazu wyjazdu lub legitymacji wojskowej służby geograficznej, w szczególności zaś, władza wojskowa decyduje, czy zachodzi podróż służbowa, służbowy przewóz rzeczy, względnie przewóz osób lub rzeczy w związku z podróżą służbową.

Za służbowy przewóz rzeczy, względnie przewóz rzeczy w związku z podróżą służbową, uważa się również przewóz instrumentów, narzędzi oraz materiału do budowy sygnałów i wież triangulacyjnych.

Do art. 8.

§ 15. Prawo wystawienia zapotrzebowania celem dostarczenia środka przewozowego posiadają dowódcy (komendanci) jednostek administracyjnych (równorzędni i wyżsi), względnie inne upoważnione przez nich władze lub organy wojskowe.

Dowódcy ci (ust. pierwszy) są również uprawnieni do wystawiania na dokumentach marszowych, rozkazach wyjazdu względnie legitymacjach wojskowej służby geograficznej zezwoleń za bezpośrednie wystawianie zapotrzebowań na środki przewozowe, a to w czasie trwania stanu wyjątkowego, w wypadkach klęsk żywiołowych, oraz w wypadkach zarządzenia asystencji wojskowej (art. 6 i ust. 3 art. 8).

Do art. 10.

§ 16. Uprawniony, który w warunkach przewidzianych w art. 10 zwraca się bezpośrednio do posiadacza środka przewozowego z żądaniem jego dostarczenia, wystawia pisemny nakaz dostarczenia środka przewozowego, który winien zawierać następujące dane:

- a) wymienienie dokumentu marszowego, rozkazu wyjazdu, względnie legitymacji wojskowej służby geograficznej, uprawniającego do korzystania ze środków przewozowych przy oznaczeniu władzy, która go wystawiła (data i liczba);
- b) wskazanie osoby, którą wezwano do dostarczenia środka przewozowego;
- c) oznaczenie ilości i jakości środków przewozowych;
- d) oznaczenie obsługi, jaka ma być oddana do dyspozycji żądającego środka przewozowego;
- e) oznaczenie czasu, przez który środek przewozowy będzie przypuszczalnie używany;
- f) czytelny podpis uprawnionego oraz wskazanie formacji do jakiej uprawniony przynależy.

Na żądanie wezwanego do dostarczenia środka przewozowego należy mu okazać dokument legitymacyjny (§ 13).

Do art. 15.

§ 17. Przy ustalaniu stawek wynagrodzenia należy brać pod uwagę rzeczywiste koszty utrzymania środka przewozowego i obsługi przez okres czasu, liczony od chwili dostarczenia środka przewozowego do wyznaczonego miejsca do chwili powrotu do miejsca zamieszkania posiadacza.

§ 18. Wynagrodzenie za spełnienie obowiązku dostarczenia środka przewozowego obciąża budżet Ministerstwa Spraw Wojskowych.

Do art. 16.

§ 19. Zgłaszający pretensję o odszkodowanie z powodu utraty, zniszczenia lub uszkodzenia środka przewozowego, jego części składowej lub zapasowej względnie materiałów pędnych i smarów, powinien dołączyć do tego zgłoszenia nakaz dostarczenia środka przewozowego, tudzież potwierdzenie o korzystaniu z tego środka przewidziane w art. 14 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 listopada 1927 r. o obowiązku dostarczania środków przewozowych na rzecz wojska w czasie pokoju (Dz. U. R. P. Nr. 102, poz. 883).

Dla ustalenia okoliczności, mających być podstawą rozstrzygnięcia, powiatowa władza administracji ogólnej przeprowadza rozprawę ustną w trybie określonym w art. 45 — 48 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 341).

§ 20. Wypłata odszkodowania z tytułu zniszczenia — utraty lub uszkodzenia środka przewozowego obciąża budżet Ministerstwa Spraw Wojskowych.

Do art. 17.

§ 21. Jeżeli korzystający ze środka przewozowego uścił wynagrodzenie za użycie środka przewozowego, to zwrot tego wynagrodzenia wypłaca płatnik tej formacji do której dana osoba lub oddział wojskowy, korzystający ze środków przewozowych, gospodarczo należy, a to na zasadzie kwitu, tudzież

złożonego mu dokumentu marszowego względnie rozkazu wyjazdu, o ile w szczególnych wypadkach Minister Spraw Wojskowych nie zarządzi inaczej.

Gdy korzystający ze środka przewozowego wynagrodzenia nie zapłacił (ust. 2 art. 17), powinien o tem bezzwłocznie złożyć meldunek swej władzy przełożonej, która spowoduje natychmiastowe przekazanie tej należności przez płatnika do powiatowej władzy administracji ogólnej, właściwej ze względu na miejsce zamieszkania świadczącego.

§ 22. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w 30 dni po ogłoszeniu.

Minister Spraw Wewnętrznych: *Sławoj Składkowski*

Kierownik Ministerstwa Spraw Wojskowych:
D. Konarzewski

Kierownik Ministerstwa Skarbu: *Ignacy Matuszewski*

Minister Robót Publicznych: *Matakiewicz*
